



ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENMEYE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Semih Dikmen¹-Ferhat Bahçecil²

ÖZET

Eğitim araştırmalarının en önemli hedeflerinden biri öğrenme süreçlerinin verimliliğini artırmaktır. Öğrenme süreçlerinin verimliliğinin artırılmasında bireylerin öğrenmeye yönelik tutumları önemi olabilir. Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelemektir. Araştırma mevcut durumu tespit etmeyi amaçlandığından betimsel tarama modeline göre yürütülmüştür. Araştırma evrenini Türkiye'deki bir üniversitede öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise bu evrenden rastgele örnekleme yöntemiyle seçilmiş 273 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri demografik bilgi formu ve öğrenmeye yönelik tutum ölçeği ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutumlarının yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumları bazı demografik özellikler açısından incelenmiştir. Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerinin öğrenmeye yönelik tutum açısından etkili bir değişken olmadığı belirlenmiştir. Bununla birlikte yaş düzeyine göre öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumlarının farklılaşmadığı belirlenmiştir. Ek olarak üniversite öğrencilerinin sınıf düzeyleri ile öğrenim gördükleri alan öğrenmeye yönelik tutum üzerinde etkili olmadığı belirlenmiştir. Bu bağlamda cinsiyet, yaş, öğrenim görülen alan ve sınıf düzeyinin öğrenmeye yönelik tutum açısından etkili değişkenler olmadığı söylenebilir. Mevcut araştırmanın sonuçlarının alanyazındaki araştırmanın bulgularıyla tutarlı olduğu belirlenmiştir. Gelecekte yapılacak araştırmalar farklı değişkenler açısından üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutumlarını inceleyebilir. Ek olarak daha büyük örneklem grubuyla yapılacak çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Gelecekteki araştırmalar için bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, Öğrenme, Tutum, Nicel araştırma

INVESTIGATION OF UNIVERSITY STUDENTS' ATTITUDES TO LEARNING

ABSTRACT

One of the most important goals of educational research is to increase the efficiency of learning processes. Individuals' attitudes towards learning may be important in increasing the efficiency of learning processes. The aim of this research is to examine the attitudes of university students towards learning according to various variables. Since the research aimed to determine the current situation, it was carried out according to the descriptive survey model. The population of the research consists of students studying at a university in Turkey. The sample of the study consists of 273 students selected by random sampling method from this universe. The data of the study were collected with a demographic information form and an attitude scale towards learning. SPSS 22 package program was used to analyze the obtained data. According to the findings of the research, it is seen that university students have high attitudes towards learning.

¹ Öğr. Gör., Fırat Üniversitesi, sdikmen@firat.edu.tr. Sorumlu Yazar

² Doç. Dr., Fırat Üniversitesi, ferhatb@firat.edu.tr

In addition, students' attitudes towards learning were examined in terms of some demographic characteristics. It has been determined that the gender of university students is not an effective variable in terms of attitudes towards learning. However, it was determined that the students' attitudes towards learning did not differ according to age level. In addition, it was determined that the grade levels of university students and the attitude towards learning in the field they studied were not effective. In this context, it can be said that gender, age, field of study and grade level are not effective variables in terms of attitudes towards learning. It has been determined that the results of the current research are consistent with the findings of the research in the literature. Future research can examine university students' attitudes towards learning in terms of different variables. In addition, studies with larger sample groups are needed. Some recommendations for future research are presented.

Keywords: University students, Learning, Attitude, Quantitative research

1. GİRİŞ

Öğrenme bireysel bir performanstır. Başarılı bir öğrenme, öğrenmeye karşı olumlu bir tutuma sahip olmakla başlar. Alanyazında öğrenmeye yönelik olumlu ya da olumsuz tutumun öğrenmenin başarısını etkilediği belirtilmektedir (Kazazoğlu, 2013). Tutum kavramı, insanlar, nesnelere, olgular ya da olaylar gibi herhangi bir nesneye yönelik olumlu ya da olumsuz duygu ve düşünceler olarak tanımlanır (Demirel, 1993). Tutum, önceki deneyimlere dayalı olarak ortaya çıkan duygu, inanç ve davranışsal eğilimlerden kaynaklanan zihinsel veya nörolojik bir hazırlık durumudur. Dahası tutum, davranışın hem öncülü hem de sonuçları olabilir (Allport, 1967; Fishbein, 1967). ABC modeli veya üç bileşenli tutum modelinde tutum yapısı, duygusal bileşen (kişinin bir tutum nesnesi hakkındaki hislerini/duygularını içerir), davranışsal bileşen (veya çağrışımsal) (sahip olduğumuz tutumun nasıl davrandığımızı veya davrandığımızı etkileme şekli) ve bilişsel bileşen (kişinin bir tutum nesnesi hakkındaki inancını/bilgisini içerir) olmak üzere üç bileşenden oluştuğu belirtilmektedir (Výrost, 1989; Hogg & Vaughan, 2005).

Bireylerin başarılı olabilmesi için bazı stratejiler geliştirmesi önemlidir. Bunlardan bazıları öğrenme yollarını bilmek, beklenti geliştirmek ve öğrenme kaygısı taşımamaktır (Şen, 2013). Bununla birlikte bireylerin öğrenmeye yönelik çabaları onların bilgiye ulaşabilmesi açısından önemli bir yapıdır. Çünkü öğrenenlerin doğası, bilgiye karşı istek, açıklık, beklenti, merak ve ihtiyaçların karşılanmasıyla ilişkilidir (Şimşek, 2007: 37). Bireylerin öğrenme istekleri ve çabaları onların öğrenme düzeylerini artırırken öğrenmeye yönelik kaçınmaları bu süreci olumsuz etkileyebilir. Bu nedendir ki öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumlarını geliştirmek, birçok ülke için öğretim programlarının ana hedeflerindedir (Mullis, Martin, Goh ve Cotter, 2016). Eğitim araştırmaları alanındaki klasik araştırmalar (Brookover, 1969) tutum ve davranışların öğrencilerin akademik başarılarını yordayabileceği sonucuna varmıştır.

Eğitimde, öğrenci tutumları ile akademik başarı arasında doğrudan bir ilişki olduğuna dair önemli kanıtlar vardır. Öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumları, okula bağlılıkları ve eğitim programlarının başarısında önemli rol oynayabilir (Erdoğan, 2020). Alanyazında öğrenmeye yönelik olumlu tutum besleyen bireylerin akademik başarılarının arttığı (Bråten ve Strømsø, 2006; Duarte, 2007) ve olumlu davranışlar

sergilediği (Pierce vd., 2007) belirtilmektedir. Öğrenciler olumlu tutuma sahip olduklarında olumlu davranışlar sergilerler ve akademik gereksinimlerini yerine getirirler. Öğrenmeye yönelik tutuma yönelik değişkenlerin incelendiği araştırmalarda bireylerin öğrenmeye yönelik tutumları ile öğrenmeye katılma istekleri (Marton & Saljo, 1997), okula bağlılıkları (Erdoğan, 2020), dil öğrenme motivasyonları (Şimşek, 2021), gelecek beklentileri (Bahadır, 2022) ve akademik başarıları (Aktürk, 2012) arasında olumlu ilişki olduğu ortaya belirlenmiştir. Bu bağlamda öğrenmeye yönelik tutumu etkileyen değişkenlerin belirlenmesi eğitim ve öğretim süreçlerinin etkililiği ve verimliliği açısından önemli olabilir (Kaysi ve Aydemir, 2017).

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutumlarını çeşitli değişkenler bağlamında incelemek amacıyla tasarlanmıştır. Araştırmada üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutumları cinsiyetlerine, yaş düzeylerine, öğrenim gördükleri alana ve sınıf düzeylerine göre değişmekte midir? sorusuna yanıt aranmıştır.

2. YÖNTEM

Mevcut araştırma tarama modeline göre yürütülmüştür. Tarama modeli bir durumu olağan haliyle betimlenmedir (Tuncer, 2020:221).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise evrenden basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilen 273 öğrenci (183 Kadın, 90 Erkek) oluşturmaktadır. Katılımcıların yaşları 21 ± 1.29 düzeyindedir. Basit seçkisiz örnekleme yöntemi evren içerisindeki her bir örneklemin seçilme olasılığı eşit olması istendiğinde tercih edilmektedir (Korkmaz, 2020:153).

Veri Toplama Aracı

Araştırmada ilk olarak katılımcıların demografik bilgilerini elde etmek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen demografik bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmada üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla ise Çetin ve Çetin (2019) tarafından geliştirilen Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği (ÖYTÖ) kullanılmıştır. Ölçek beşli likert tipte “Tamamen Katılıyorum (5)”, “Büyük Ölçüde Katılıyorum (4)”, “Kısmen Katılıyorum (3)”, “Katılmıyorum (2)” ve “Hiç Katılmıyorum (1)” şeklinde puanlanmıştır. Ölçeğin alt boyutları Öğrenmeye Yönelik Çaba, Öğrenmeyi Önemseme ve Öğrenmeden Kaçınma olarak etiketlenmiştir. Ölçek ile elde edilen puanlar toplam puana dönüştürülerek öğrenmeye yönelik tutum düzeyi belirlenmektedir. Mevcut araştırmada ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0.92 olarak tespit edilmiştir. Bu bağlamda ölçeğin güvenilirlik ölçütünü taşıdığı söylenebilir.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin değerlendirilmesinde başvurulan temel istatistiksel analizler için İstatistik programı kullanılmıştır. Ek olarak veriler normal dağılım ve doğrusallık açısından incelenmiştir. Çarpıklık ve basıklığın -1.5 ile 1.5 arasında olması dağılımın normal olduğunu gösterir (Tabachnick & Fidell, 2007). Analiz sonuçları basıklık ve çarpıklık değerlerinin normallik varsayımının karşılandığını göstermektedir. Bu kapsamda bağımsız değişkenlerden ikili gruplarının karşılaştırılmasında Independent t testi kullanılmıştır. İki'den fazla grupları içeren bağımsız değişkenlerin karşılaştırılmasında ise ANOVA analizi kullanılmıştır. Ölçekten elde edilen puanlar 1.00-1.80 Tamamen Katılmıyorum, 1.81-2.60 Katılmıyorum, 2.61-3.40 Kararsızım, 3.41-4.20 Katılıyorum, 4.21-5.00 Kesinlikle Katılıyorum olarak puanlanmıştır. Veri toplama aracı olarak kullanılan ölçekte “Öğrenmeye yönelik çaba”, “Öğrenmeyi önemseme” ve “Öğrenmeden kaçınma” olmak üzere 3 alt tema bulunmaktadır.

3. BULGULAR

Araştırmada ilk olarak üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutum düzeyleri incelenmiştir. Bu bağlamda elde edilen bulgular Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenmeye Yönelik Tutum Düzeyleri

	N	Ort	ss
ÖYT TAMAMI	273	3.99	0.64
Öğrenmeye Yönelik Çaba	273	3.88	0.72
Öğrenmeyi Önemseme	273	4.26	0.75
Öğrenmeden Kaçınma	273	3.97	1.20

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutum düzeyleri $3.99 \pm .64$ olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte ölçeğin alt boyutları açısından düzey ortalamaları incelendiğinde öğrenmeye yönelik çaba $3.88 \pm .72$, öğrenmeyi önemseme boyutu $4.26 \pm .75$ ve öğrenmeden kaçınma 3.97 ± 1.20 olduğu görülmektedir. Bu bağlamda üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutumlarının katılıyorum düzeyinde olduğu söylenebilir. Araştırma kapsamında üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutumları cinsiyetlerine göre incelenmiş olup, bulgular Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Öğrenmeye Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

Ölçek	Cinsiyet	N	Ort.	ss	t -testi		
					t	sd	p
ÖYT_TAMAMI	Kadın	183	3.97	0.64	-.576	271	.283
	Erkek	90	4.02	0.66			
Öğrenmeye Yönelik Çaba	Kadın	183	3.87	0.72	-.354	271	.362
	Erkek	90	3.91	0.72			
Öğrenmeyi Önemseme	Kadın	183	4.22	0.77	-1.152	271	.125
	Erkek	90	4.33	0.70			

Üniversite Öğrencilerinin Öğrenmeye Yönelik Tutumlarının İncelenmesi

Öğrenmeden Kaçınma	Kadın	183	3.96	1.17	-.101	271	.460
	Erkek	90	3.98	1.26			

Tablo 2’de görüldüğü üzere üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre öğrenmeye yönelik tutumları anlamlı düzeyde farklılık göstermemektedir ($p>.05$). Bu bağlamda cinsiyetin öğrenmeye yönelik tutum açısından anlamlı bir değişken olmadığı söylenebilir.

Araştırma kapsamında incelenen bir diğer bağımsız değişken yaş düzeyidir. Bu doğrultuda elde edilen bulgular Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin Yaş Düzeylerine Göre Öğrenmeye Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

		N	Ort.	ss	F	p
ÖYTTAMAMI	18-20 Yaş	50	4.04	0.52	3.254	.127
	21-23 Yaş	133	3.90	0.70		
	24-26 Yaş	52	4.03	0.64		
	27 ve üstü	38	4.16	0.57		
	Toplam	273	3.99	0.64		
Öğrenmeye Yönelik Çaba	18-20 Yaş	50	3.85	0.64	2.448	.064
	21-23 Yaş	133	3.79	0.77		
	24-26 Yaş	52	3.98	0.70		
	27 ve üstü	38	4.12	0.61		
	Toplam	273	3.88	0.72		
Öğrenmeyi Önemseme	18-20 Yaş	50	4.39	0.65	1.288	.279
	21-23 Yaş	133	4.18	0.84		
	24-26 Yaş	52	4.25	0.74		
	27 ve üstü	38	4.37	0.54		
	Toplam	273	4.26	0.75		
Öğrenmeden Kaçınma	18-20 Yaş	50	4.14	0.99	.614	.607
	21-23 Yaş	133	3.89	1.23		
	24-26 Yaş	52	3.94	1.33		
	27 ve üstü	38	4.05	1.14		
	Toplam	273	3.97	1.20		

Tablo 3’te görüldüğü üzere araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin yaş düzeyleri göre öğrenmeye yönelik tutumları anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>.05$). Bu doğrultuda öğrenmeye yönelik tutumları açısından yaş düzeyinin anlamlı bir değişken olmadığı söylenebilir.

Araştırmada incelenen bir diğer bağımsız değişkenlerden olan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri alana göre öğrenmeye yönelik tutumları incelenmiştir. Bulgular Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 4. Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Alana göre Öğrenmeye Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

		N	Ort	ss	F	p
ÖYTTAMAMI	Fen Bilimleri	195	3.99	0.63	.291	.748

	Sağlık Bilimleri	37	4.05	0.66		
	Sosyal Bilimler	41	3.94	0.69		
	Toplam	273	3.99	0.64		
Öğrenmeye Yönelik Çaba	Fen Bilimleri	195	3.87	0.70		
	Sağlık Bilimleri	37	3.91	0.72	.202	.817
	Sosyal Bilimler	41	3.94	0.83		
	Toplam	273	3.88	0.72		
Öğrenmeyi Önemseme	Fen Bilimleri	195	4.25	0.76		
	Sağlık Bilimleri	37	4.31	0.81	.085	.918
	Sosyal Bilimler	41	4.25	0.68		
	Toplam	273	4.26	0.75		
Öğrenmeden Kaçınma	Fen Bilimleri	195	4.02	1.16		
	Sağlık Bilimleri	37	4.13	0.96	2.602	.076
	Sosyal Bilimler	41	3.59	1.47		
	Toplam	273	3.97	1.20		

Tablo 4'de görüldüğü üzere araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri alana göre öğrenmeye yönelik tutumları anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p > .05$). Bu doğrultuda öğrenmeye yönelik tutumları açısından öğrenim görülen alanın anlamlı bir değişken olmadığı söylenebilir.

Araştırmada incelenen bir diğer bağımsız değişkenlerden olan üniversite öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre öğrenmeye yönelik tutumları incelenmiştir. Bulgular Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Üniversite Öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine göre Öğrenmeye Yönelik Tutum Düzeylerinin Karşılaştırılması

		N	Ort	ss	F	p
ÖYTTAMAMI	1. Sınıf	32	4.09	.496		
	2. Sınıf	69	4.03	.693		
	3. Sınıf	63	3.91	.690	.673	.569
	4. Sınıf	109	3.99	.620		
	Toplam	273	3.99	.642		
Öğrenmeye Yönelik Çaba	1. Sınıf	32	3.80	.592		
	2. Sınıf	69	3.90	.828		
	3. Sınıf	63	3.80	.707	.702	.552
	4. Sınıf	109	3.95	.683		
	Toplam	273	3.88	.717		
Öğrenmeyi Önemseme	1. Sınıf	32	4.39	.642		
	2. Sınıf	69	4.24	.854		
	3. Sınıf	63	4.20	.791	.469	.704
	4. Sınıf	109	4.26	.690		
	Toplam	273	4.26	.751		
Öğrenmeden Kaçınma	1. Sınıf	32	4.53	.653		
	2. Sınıf	69	4.13	1.08		
	3. Sınıf	63	3.85	1.23	4.126	.007
	4. Sınıf	109	3.77	1.30		
	Toplam	273	3.97	1.19		

Tablo 5'te görüldüğü üzere araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre öğrenmeye yönelik tutum ölçeğinin tamamı, öğrenmeye yönelik çaba ve öğrenmeyi önemseme alt boyutu açısından anlamlı düzeyde farklılaşma belirlenemezken ($p > .05$), öğrenmeden kaçınma alt boyutu açısından

anlamli farklılık belirlenmiştir ($p < .05$). Öğrenmeden kaçınma alt boyutu açısından hangi gruplar açısından anlamli farklılığın olduğunu belirlenmesi amacıyla yapılan Sheffe analizi sonucunda dördüncü ve üçüncü sınıftaki öğrencilerin birinci ve ikinci sınıftaki öğrencilere göre kaçınma davranışlarının daha az olduğu belirlenmiştir.

4. SONUÇ ve TARTIŞMA

Mevcut araştırma üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutumlarını incelemek amacıyla tasarlanmıştır. Araştırmanın sonuçları üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutum düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda üniversite öğrencilerinin öğrenmeyi önemsedikleri, öğrenmek için çaba gösterdikleri ve öğrenmeden kaçınma davranışlarında bulunmadıkları söylenebilir.

Araştırmanın bulguları incelendiğinde üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre öğrenmeye yönelik tutumlarının anlamli farklılık göstermediği belirlenmiştir. Özkal ve Çetinöz (2006) yaptığı çalışmasında sosyal bilgiler dersini alan kız öğrencilerin erkeklere göre ve yüksek başarı düzeyindekilerin düşük ve orta başarı düzeyindekilere göre daha fazla öğrenme stratejileri kullandıklarını tespit etmiştir. Ancak cinsiyet ve başarı düzeyinin öğrencilerin öğrenme stratejilerinin kullanımları üzerindeki etkileri incelendiğinde ise farkın anlamli olmadığını tespit etmiştir. Yavuz Konokman ve Yanpar Yelken (2014) tarafından yapılan çalışmada cinsiyet değişkenine göre öğrenmeye yönelik tutumun anlamli farklılık göstermediği bulgusu mevcut araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir. Bu araştırma sonuçlarının aksine Dikmen, Tuncer ve Şimşek (2018), Göloğlu Demir (2021) ve Hamurcu (2018) tarafından yapılan çalışmalarda cinsiyetin öğrenmeye yönelik tutum açısından etkili bir değişken olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca cinsiyet açısından öğrenmeye yönelik tutumu araştıran çalışmaların bazılarında kadınların lehine (Bahadır, 2022) anlamli farklılık belirlenirken bazılarında ise erkekler lehine anlamli farklılık belirlenmiştir. Mevcut araştırmanın bulguları ve alanyazındaki araştırmaların sonuçları dikkate alındığında cinsiyet açısından öğrenmeye yönelik tutumun gelecekteki araştırmalarda incelenmesi önemli olabilir.

Araştırmada tespit edilen bir diğer bulgu üniversite öğrencilerinin yaş düzeylerine göre öğrenmeye yönelik tutumlarının anlamli farklılık göstermediğidir. Alanyazında mevcut araştırmanın sonuçlarıyla tutarlı çalışmaların (Kakupa & Xue, 2019) olduğu belirlenirken, aksi bulgulara ulaşan çalışmaların da (Dikmen, Tuncer & Şimşek, 2018) olduğu söylenebilir. Alanyazındaki farklı bulguların araştırmalarda kullanılan ölçme araçları üzerinde örneklemin etkisinden

kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Nitekim sosyal araştırmalardaki ölçek bulgularının üzerinde örneklemin önemli etkilerinin olabileceği belirtilmektedir (Tuncer, Berkant ve Dikmen, 2017).

Araştırmada tespit edilen bir diğer bulgu üniversite öğrencilerinin öğrenme alanlarına göre öğrenmeye yönelik tutumlarının anlamlı farklılık göstermediğidir. Alanyazında üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri alana göre öğrenmeye yönelik tutumlarını inceleyen herhangi bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Ataseven (2014) tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin öğrenim gördükleri alanlara göre öğrenme stratejilerinde bir farklılık belirlenmemiştir. Bu bağlamda öğrenmeye yönelik tutumun içsel faktörlerden etkilenebileceği düşünülmektedir. Nitekim Dikmen (2021) tarafından yapılan araştırmada eğitim ve öğretim ortamlarında içsel motivasyonun diğer değişkenlere kıyasla daha büyük öneme sahip olduğu vurgulanmaktadır.

Araştırmanın sonuçları üniversite öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre öğrenmeye yönelik tutumlarının anlamlı farklılık göstermediğidir. Bununla birlikte sınıf düzeyine göre öğrenmeden kaçınma davranışının anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Alanyazında üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutumlarını sınıf düzeyine göre inceleyen araştırmaların (Hamurcu, 2018; Adıgüzel & Dolmacı, 2018) benzer sonuçlara ulaştıkları görülmektedir. Göloğlu Demir (2021) öğrencilerin yükseköğretim sistemi içerisinde kaldıkları süreç boyunca öğrenmenin öneminin farkında oldukları ve bu durumun öğrenmeye yönelik tutumlarının sürekli yüksek olmasına neden olduğunu belirtmektedir. Bu bağlamda üniversite eğitiminin her sınıf düzeyinde, öğrenmeye yönelik tutumun yüksek olduğu söylenebilir. Bununla birlikte mevcut araştırmada birinci ve ikinci sınıftaki öğrencilerin öğrenmeden kaçınma davranışlarının daha fazla olduğu belirlenmiştir. Bu durumun üniversiteye hazırlık döneminin yoğun temposu sonrası üniversiteye yerleşen öğrencilerde bir süre öğrenmeden uzak kalma isteği oluşabileceği düşünülmektedir.

Mevcut araştırmada üniversite öğrencilerinin öğrenmeye yönelik tutumları bazı değişkenler açısından incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi ve öğrenme alanının öğrenmeye yönelik tutum açısından etkili değişkenler olmadığı belirlenmiştir. Mevcut araştırmanın sonuçlarının güçlendirilmesi amacıyla gelecekte daha büyük örneklem grubu ve farklı bölgelerde yapılacak araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Öğrencilerin öğrenmeye yönelik tutumlarının belirlenmesi eğitim ve öğretim faaliyetlerinin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi açısından önemlidir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, A. & Dolmacı, A. (2018). Öğretmen adaylarının öğrenmeye yönelik tutumlarının farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 6(2),63-79. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ajeli/issue/41881/438499>
- Aktürk, A.O. (2012). Öğretmen adaylarının öğrenmeye ilişkin tutumlarının öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine ve akademik başarılarına göre incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 283-297.
- Allport, Gordon W. (1967). *Pattern and Growth in Personality*. Oxford, England: Holt, Reinhart & Winston.
- Ataseven, N. (2014). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğrenme stilleri ve öğrenme stratejileri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Master's thesis, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Bahadır, F. (2022). Gelecek beklentilerine göre öğretmen adaylarının öğrenmeye yönelik tutumlarının incelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(34), 459-473.
- Bråten, I., & Strømsø, H. I. (2006). Epistemological beliefs, interest, and gender as predictors of Internet-based learning activities. *Computers in Human Behavior*, 22(6), 1027-1042.
- Brookover, W. B. (1969). *Pygmalion in the Classroom: Teacher Expectation and Pupils' Intellectual Development*. ABD: Holt, Rinehart and Winston, Inc
- Çetin, Ş., & Çetin, F. (2019). Öğrenmeye yönelik tutum ölçeği (ÖYTÖ) geliştirme çalışması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17(1), 140-157.
- Demirel, Özcan (1993). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Şafak Matbaacılık
- Dikmen, M. (2021). Öğretmen adaylarının öğretme motivasyonu: Bir karma yöntem çalışması. *e-Kafkas Journal of Educational Research*, 8(2), 213-232.
- Dikmen, M., Şimşek, M., & Tuncer, M. (2018). Öğrenme stilleri ile öğrenmeye yönelik tutum arasındaki ilişki. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(57), 388-400.
- Duarte, A. M. (2007). Conceptions of learning and approaches to learning in Portuguese students. *Higher education*, 54(6), 781-794.
- Erdoğan, M. Y. (2020). The roles of attitudes towards learning and opposite sex as a predictor of school engagement: mixed or single gender education?. *Palgrave Communications*, 6(1), 1-9.
- Fishbein, M. (1967). A consideration of beliefs, and their role in attitude measurement. In M. Fishbein (Ed.), *Readings in attitude theory and measurement* (pp. 257-266). New York: John Wiley & Sons
- Göloğlu Demir, C. (2021). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğrenmeye Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(1), 415-439.
- Hamurcu, H. (2018). Examination of attitudes to learning and educational stress in prospective primary school teachers: İzmir Buca sample. *Educational Research and Reviews*, 13(2), pp. 92-105, 23. DOI: 10.5897/ERR2017.3431
- Hogg, M., & Vaughan, G. (2005). *Social Psychology* (4th edition). London: Prentice-Hall.
- Kakupa, P., & Xue, H. (2019). Students' Attitudes towards Research: A Study of Graduate Education Students at a Chinese Normal University. *Educational Process: International Journal*, 8(2), 97-110.
- Kaysı, F., & Aydemir, E. (2017). Uzaktan Eğitim Süreçlerindeki Etkileşim Boyutlarının Değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(11), 778-790.

- Kazazoğlu, Semin (2013). Türkçe ve İngilizce derslerine yönelik tutumun akademik başarıya etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 38(170), 294-307.
- Korkmaz, İ. (2020). Nicel araştırmalarda evren, örneklem, örnekleme teknikleri. B. Oral, A. Çoban (Ed.), *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (205-227. ss) Ankara: Pegem Akademi
- Marton, F., & Saljo, R. (1997). *Approaches to Learning*. In Marton, F., Hounsell, D., Entwistle, N.(ed.). *The Experience of Learning*. Edinburgh: Scottish Academic Press.
- Mullis, I. V. S., Martin, M. O., Goh, S., & Cotter, K. (2016). *TIMSS 2015 Encyclopedia: Education policy and curriculum in mathematics and science*. Boston College, TIMSS & PIRLS International Study Center website.
- Pierce, R., Stacey, K., & Barkatsas, A. (2007). A scale for monitoring students' attitudes to learning mathematics with technology. *Computers & Education*, 48(2), 285-300.
- Şen, H. Ş. (2013). The attitudes of university students towards learning. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 83, 947-953.
- Şimşek, Ü. (2021). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğrenmeye İlişkin Tutumları ile İngilizce Dil Öğrenme Motivasyonları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *EJERCongress 2021*, 81.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Ullman, J. B. (2007). *Using multivariate statistics* (Vol. 5, pp. 481-498). Boston, MA: Pearson.
- Tuncer, M. (2020). Nicel araştırma desenleri. B. Oral, A. Çoban (Ed.), *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (205-227. ss) Ankara: Pegem Akademi
- Tuncer, M., Berkant, H.G., & Dikmen, M., (2017). Sosyal araştırmalardaki ölçek bulgularına örneklem etkisinin araştırılması. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(11),1-10.
- Özkal, N., & ÇETİNGÖZ, A. G. D. D. (2006). Akademik başarı, cinsiyet, tutum ve öğrenme stratejilerinin kullanımı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 46(46), 259-275.
- Výrost, J. (1989). *Sociálno-psychologický výskum postojov*. Bratislava: Veda.
- Yavuz Konokman, G., & Yanpar Yelken, T. (2014). Okul öncesi öğretmeni adaylarının öğrenmeye ilişkin tutumlarının ve girişimcilik düzeylerinin incelenmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 6(3), 648-665.